

LBRIS

We know
books

Ion Vinea

Femeia albă rezimată de arbore

Antologie și prefață de Nicolae Tzone

– Ediția a 2-a –

Editura Vinea
București 2020

*«Me situer au milieu de l'Europe [...] /
me dilater vers la mer Noire et la Lune»,
de Nicolae Tzone / 11*

SOLILOC / 13

ABECEDAR / 16

GLASURI ÎN PĂDURE / 17

FOILETON / 19

FEMEIA ALBĂ REZIMATĂ DE ARBORE / 22

1916 / 23

AIEVEA / 25

STELELE... / 26

DINTR-O VARĂ / 28

MĂRTURII / 30

SCHIVNIC / 32

NOI / 33

PARADA PLECĂRII (1916) / 34
SEPTEMBRIE (Variantă) / 37
SCRIPTURI / 39
VILEGIATURĂ / 41
PORTE-VOIX / 42
RĂDĂCINI LUNARE / 44
DECLIN / 46
[SIESTĂ] / 47
STEAUA SOMNULUI / 48
CHIP / 49
ORA ORELOR / 51
RUGĂCIUNE / 52
DE SÂN-MARTIN / 54
WHISKY-PALACE / 55
SFÂȘIERI / 58
AMURG / 59
CAEDES / 60
LAMENTO / 62
"TATĂL NOSTRU" / 63
REVEDERE / 64
EV / 65
PASĂREA MĂIASTRĂ / 66
GLOSAR / 67
RECLAMĂ / 79
ADAM / 80

MOARTEA NU VINE CÂND O CHEMI! / 89

DESPĂRȚIRE / 90

EPAVĂ / 92

PROCLAMAȚIE / 94

Addenda

VICTOIRE EN BLEU / 97

VICTOIRE EN BLEU / 98

Puncte / 99

Puncte / 100

COMA (1916) / 101

Biografie / 103

Am ieșit călare noaptea și am lăsat mult înapoi lătratul câinilor;
departe în semicerc cerul carapace pe dealuri;
norii se amestecau cu pădurile,
drumul ducea din ce în ce în Liniște
și praful strălucea idealizat ca nimbul de pe
fruntea icoanelor prin care călugării economi
își închipuiesc pe cei ce au făcut lumea.

... Cerul era adânc și cu o singură stea,
o stea ca un pinten de aur,
și mi-am zis: de bună seamă
un arhanghel înarmat s-a oprit în acel loc
și cugetă la o nouă Bună-Vestire
în pelerina lui de trenă cometară.
Calul mergea la pas, dând din cap, și doar copitele
lui cântau pe drum,
dădea neconținut din cap îndoindu-se de datele
celor nouă simțuri ale sale –
eram înalt și singur în întuneric
treceam pe lângă fântâni curgătoare în jgheaburi
de lespezi cu nume românești săpate în ele
întru amintirea eternă.

Și mi-am mai zis, cu ochii țintă la stea,
la steaua mare și luminoasă ca floarea-soarelui
rece și înaltă,
cătrecare urcam călare, pe drum:
Desigur, Vineo, asta e steaua ta,
o stea de întâia mărime,
pe care până acum n-ai văzut-o niciodată.
Câmpia doarme imens
și răsufală arar
căci auzi greierii care-i ritmează moale și îndelung respiraarea;

iarba uscată e strânsă în grămezi de miresme
pe cât mă apropiam de o fermă cu porțile ferecate
și cu luminile scuturate peste tot.
Nicăieri nu mai gârbovesc astrologi în halat și papuci
ridicoli de avari
cu ochelari pe nas ca niște acățătoare de rufe pe frânghii
cu tabachere pentru strănutat
și texte indescifrabile pe pergament.

Deci nu vom porni, trei la număr, pe șosele biblice
cu entuziasm de proroci
cu daruri consacrate
cătrecieșlele îmbâcsite
în care tu, culcat pe spate, îți dezgolești lipsa de modestie.

Nici Irod, regele Iudeei,
nu va masakra în cinstea ta douăzeci de mii de copii
ca să-i arunce în apa Iordanului
pe urma cordoanelor ombilicale
azvârlite cu atâtea luni mai înainte.
Și nu vei călări niciodată pe măgari
condamnați să calce prin orașe de lămâi și de olivi,
albe cu ziduri de var jur împrejur,
– necircumcise de asedii –
primit cu coruri hebrești și osanale.
N-ai să înșeli femeile cu ochii exaltați,
cu părul foarte negru pe tâmple mate,
cu nasul acvilin și gura cărnoasă și fin batjocoritoare.
N-ai să vindeci paralizările isterice prin sugestii
ca la scaldătoarea oilor
ca să se creadă că faci minuni
nici n-ai să dai viață catalepticilor
strigând fatidic: Lazăre, – de trei ori.
Și multe lucruri de felul acesta îmi spuneam
pe când tăcerea și somnul obștesc curbau mai în pustiu zările
și calul meu cugeta prin praful spiritualizat
și spre ferma cu mult în urmă lăsată
potcoavele lui sclipeau,
din când în când,
ca niște aștri de sticlă.
Atunci mi-am mai zis:

Ziua sfârșește în ochii tăi.
Ziua izvorăște din ochii tăi.
Apa izvorăște din gura ta.
Florile seamănă cu gingiile tale.
Aerul e tânăr în glasul tău.
Primăvara vine din rochia ta.
Păsările le-ai făcut cu mâinile tale.
Umbra se ascunde în unghiul trupului tău.
Lacrimile sunt lumini pentru urechea ta.
Râsul e un cântec pentru dinții tăi.
Seara e o vrajă a părului tău.
Somnul e o clipă din sânul tău.

Ne cheamă piticii-n întunericul verde,
sub pași pe cărare iarba se sleiește,
simți în coajă ploile de ieri,
un râu veșnic freamătă peste coroane,
poate cerul și lumina se rostogolesc așa.

Mergi printre trunchiurile ferecate
ale fagilor netezi ca șerpai,
cu pieptar coclit spre miazănoapte,
mergi printre brazi cu lacrimi de rășină,
peste pietrele albastre și în spume,
până-n cuibul cel de sus, unde tăcerea
în boabe de sunet
din cântecul cucului
cade-n iazul gândului.

Simți în sânge iureșul văzduhului,
zborul șoimilor, răsuflarea fiarelor,
și-n ureche pocnetul de muguri,
în priviri lumina din cărbune,

sau te scufunzi-n loc ca-ntr-o fântână
cu lespezi verzi, cu oarbe ape
oftând prin potopirea milenară
prin care ca din alte lumi străbate
toporul surd din depărtare.

Și ispitești din taină glasurile
așa cum vântul de aci le poartă
sau poate doar auzul le primește,
glasuri de om vâslind printre frunzare,
glasuri goale cum sunt stelele și peștii,
glasuri cu ecoul lor, ca Adam și Eva,
transfigurate, sfinte glasuri
plutind ca prin minune prin pădure.

Castelul, –
se zice că sufletul cel de pe urmă
a fost moșul încet cu ochii de timp
care se culca în patul de paie vechi
și avea barba albă și murdară ca o oaie.

Mă gândesc la obiceiurile lui de mașinărie
la bronșita ce-i vântura halatul
la turta lui de cenușă
la cheile roșii ce sunau neînsemnat prin săli
la pașii scriși în praful adânc,
la paianjenii-bijuterii-încremeniți în unghere.

Cei cari scriu romane sau balade
pentru lume în jurnale
ar istorisi, fără-ndoială, că paznicul
e depărtat și bizar
că glasul lui te ajunge din peștera anilor
și e frig când îl asculți.